

Eigenheid in verbondenheid

TOEKOMSTVISIE
MOLENLANDEN 2030

1. Voorwoord

In 't verleden

Ligt het heden

In het nu, wat worden zal

Een uitspraak van de leraar Nederlands van Lodewijk Napoleon, Willem Bilderdijk (1756 - 1831). Een prachtige uitspraak. Vanuit de geschiedenis begrijpen we het hier en nu, de situatie in Molenlanden van vandaag. En opgeteld vanuit wat was en wat is, kijken we naar wat komt, wat wordt. Molenlanden in het hier en nu is ijzersterk door een 'eigenheid in verbondenheid'. Ik ben trots op Molenlanden, op u. We geven het eigen karakter en onze eigen behoeften als individu, dorp en vestingstad de ruimte en tegelijkertijd trekken we samen op.

De toekomst. Een spannende oefening, want wie kan dat nu, vooruit kijken. Toch vragen we dat van onszelf. Eenieder maakt plannen voor hierna, welke vervolgopleiding, beroep, partner, huis of woonplaats? Veelal gaat het om keuzen. Dat geldt natuurlijk ook voor de gemeente Molenlanden. Hoe ziet de toekomst eruit, hoe gaan we wonen, werken en leven? Daarbij is een richting onmisbaar. Welke kant gaat het op? Welke koers varen we? Wat is onze visie? Belangrijk om te hebben want in alles wat we nu doen, zitten al keuzes voor overmorgen.

In deze Toekomstvisie blikken we tot 2030 en daarna. Zogezegd, een spannende oefening. Helemaal nieuw kijken we niet, de Toekomstvisie verbindt als een sateprikker de vele visies en geharmoniseerde beleidsplannen van de nieuwe gemeente die we zijn.

De makers, medewerkers, inwoners en bestuurders die een bijdrage hebben geleverd, wil ik hartelijk danken.

Een visie op de toekomst is nooit af. Als je lezend vragen of opmerkingen hebt, aanvullingen of anderszins, je weet ons te vinden.

'Het probleem van het leven is, dat je het alleen in achterwaartse richting kan begrijpen, maar dat je het in voorwaartse richting moet leven.'
(Soren Kierkegaard)

Theo Segers

Burgemeester Molenlanden

TOEKOMSTVISIE MOLENLANDEN 2030

Eigenheid in verbondenheid

De Toekomstvisie houdt de gemeente op koers tot 2030 op **de Molenlandse manier**: door Dialoog, Nabijheid en Ambitie.

Gemeente Molenlanden is een innovatieve en jonge gemeente in de Zuidelijke Randstad met een grenzeloze ambitie. Met het ontstaan zijn we ook qua formaat (aantal inwoners) een speler in de bestuurlijk omgeving: bij diverse overleggen en vraagstukken hebben we al dan niet gevraagde inbreng. In de Toekomstvisie laten we zien welke koers we, met als horizon 2030, willen varen. **We doen dit samen.**

Inwoners, ondernemers, (kennis)partners, andere overheden en gemeente in de regio ontmoeten elkaar, delen hun kennis, zoeken samen naar oplossingen en inspireren elkaar. Een gezamenlijke koers hoe we willen wonen, werken en (samen)leven in Molenlanden is belangrijk. **We hebben elkaar nodig.**

Inclusieve samenleving

In onze samenleving staat gezondheid voorop en zijn alle inwoners even belangrijk. De mogelijkheden, talenten en regie van onze inwoners staat centraal. Maatschappelijke organisaties zoals verenigingen en kerken pakken hierin een verbindende rol.

Klimaat en energie

We werken samen aan een **circulair, energieneutraal, klimaatbestendig en schoon Molenlanden** met aandacht voor een **eerlijke voedselketen** waarin **afval** wordt gezien als **grondstof**. Dit met betaalbare en praktische oplossingen, groot en klein. Er wordt gebruik gemaakt van zonne-energie, duurzame warmte en vele andere bronnen.

Bereikbaarheid

Inwoners van Molenlanden ervaren met verschillende vervoersmiddelen dat onze dorpen, de vestingstad en de regio **veilig en goed bereikbaar** zijn. Iedereen kan op een klimaat bewuste wijze, ongehinderd **snel van A naar B** komen. Molenlanden is **verkeersveilig**.

Economie

Molenlanden is een gemeente waar **innovatie** een belangrijke plek heeft en **ondernemen vanzelfsprekend** is. Molenlanden is leidend op onderwerpen als **landbouw** en het **behouden van de voedselketen** staat centraal.

Recreatie en Toerisme

Het toerisme in Molenlanden is in **balans**. Dit betekent dat toerisme bloeit in Molenlanden én dat de recreatie positief is voor leefbaarheid en het voorzieningenniveau van ons gebied.

Leefomgeving

De omgeving waarin we wonen voelt veilig en is zo ingericht dat we grote gevolgen van klimaat op kunnen vangen. Er staan genoeg woningen in onze gemeente waar vraag naar is.

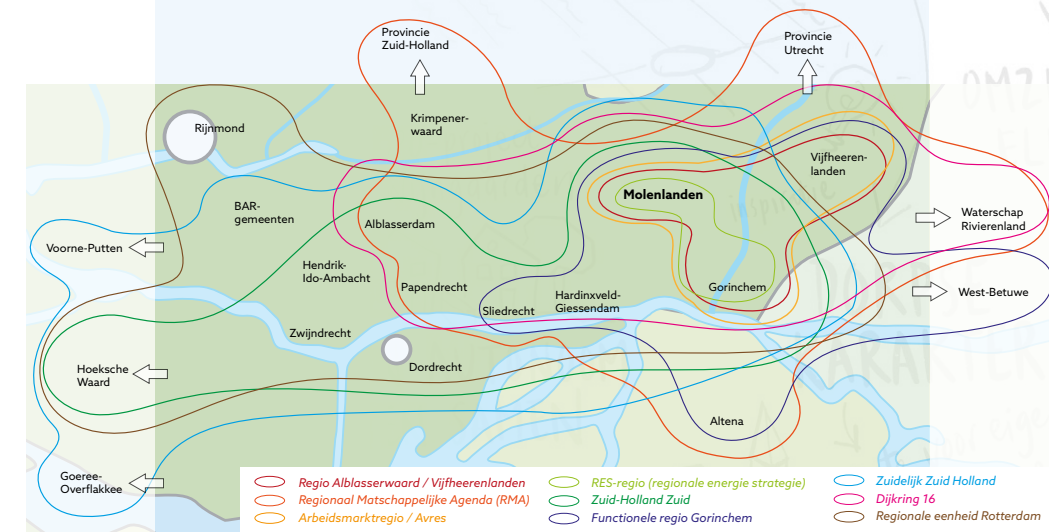

Eigenheid in verbondenheid

In Molenlanden is iedereen welkom. De leefbaarheid in de dorpen, vestingstad en het open agrarisch gebied is optimaal. De wensen, de identiteit en de landschappelijke kwaliteit van ons gebied zijn in balans.

Vanuit een waarderende blik werken we aan deze zes onderwerpen om dit mogelijk te maken met elkaar.

Molenlanden

Molenlanden in de omgeving

Betrouwbare overheidspartner

We werken altijd vanuit de inwoner, ondernemer of vereniging en richten onze werkstappen daarop in. We leveren uitstekende dienstverlening. We bieden maatwerk in persoonlijke gesprekken, houden procedures en het gebruik van digitale systemen makkelijk. We trekken samen met inwoners op bij verschillende activiteiten. Wij werken volgens de wettelijke eisen en regelgeving.

Verbindende netwerkpartner

Inwoners, ondernemers, (kennis)partners, andere overheden en de gemeente Molenlanden werken samen en gaan met respect met elkaar om. De kracht en behoefte van het netwerk staan centraal.

We werken samen met andere overheden en kennispartners in gemeenschappelijke regelingen en aan gezamenlijke opgaven. Goede burens zijn de gemeenten Vijfheerenlanden, Gorinchem, de Krimpenerwaard, Lopikerwaard en de gemeenten in de Drechtsteden.

Molenlanden is een zelfbewuste partner die kritisch is, maar ook bereid is samen te werken bij onderwerpen die voor anderen belangrijk zijn. Dit past bij ons verbindende karakter, altijd gericht op de relatie.

Waar zijn we van?

We sluiten aan waar nodig, maar bovenal bij de onderwerpen en wensen die voor onze samenleving belangrijk zijn. We hebben hierin onze eigen koers. Wij zijn sterk in onze communicatie en het conceptueel nadenken.

Rolneming en schakelkracht

We zijn wendbaar in onze rol en schakelen tussen de schalen en netwerken. We sturen op complexe externe uitdagingen, in samenwerking met onze netwerkpartners.

Kijk voor meer informatie en de Toekomstvisie op www.molenlanden.nl

2. Inleiding

Gemeente Molenlanden is een innovatieve gemeente in de Zuidelijke Randstad met een grenzeloze ambitie.

Een gezamenlijke koers is belangrijk

Ons gebied van 192 km² ligt in de Alblasserwaard, in het zuidelijk deel van het Groene Hart en kenmerkt zich door haar Hollandsche Polderlandschap met zijn molens, ringdijken, sloten, boezems en kades. Een landschap door water gevormd en verbonden. In dit landschap wonen ruim 44.000 inwoners in een van de 19 dorpen of de vestingstad Nieuwpoort. Gemeenschappen met een eigen karakter waar de inwoners genieten van de rust en de ruimte. Inwoners, ondernemers, (kennis)partners, andere overheden en gemeente in de regio ontmoeten elkaar, delen hun kennis, zoeken samen naar oplossingen en inspireren elkaar. Dit doen we vanuit het besef elkaar nodig te hebben. Een gezamenlijke koers hoe we willen wonen, werken en (samen)leven in Molenlanden is hierin belangrijk. De gemeentelijke inspanning, zoals op de inhoudelijke programma's, onze positionering, doorontwikkeling van ons dienstverleningsconcept en inwonersparticipatie sluiten hier naadloos op aan.

Doorgaande lijn op visievorming

Het college is in 2021 een aantal processen gestart die leiden tot een doorgaande lijn op visievorming. Dit zijn de Toekomstvisie, de Omgevingsvisie en de update van het Samenlevingsprogramma. De drie processen zijn in samenhang uitgerold, zodat input in het ene proces ook direct gebruikt kan worden voor een ander proces. De drie producten kennen ook in tijdsverloop afhankelijkheden. Het Samenlevingsprogramma benoemt de inspanningen voor de korte termijn, de Omgevingsvisie schetst het beeld voor de middellange termijn en de Toekomstvisie benoemt de ambities voor de langere termijn.

Dit samen geeft een helder beeld waar we met elkaar en integraal naar toe werken.

Hoe ziet de Toekomstvisie eruit?

Deze Toekomstvisie gaat over Molenlanden 2030. We starten vanuit de Molenlandse manier van leven. We beschrijven op welke basis we doorbouwen en op welke wijze we de Toekomstvisie willen waarmaken.

Op zes onderwerpen beschrijven we de landelijke en lokale trends en onze wensen. Deze wensen zijn de rode draden uit de bestaande visies die in nauwe samenwerking met onze netwerkpartners de afgelopen jaren zijn opgesteld. De genoemde landelijke en lokale trends die we zien, gebruiken we om deze wensen mogelijk te maken. Per onderwerp schetsen we vervolgens het beeld in 2030.

Deze zes beelden samen bepalen het integrale beeld wat voor gemeente we in 2030 willen zijn. Hierop brengen we focus aan in hoofdstuk 6.

Molenlanden houdt niet op bij haar gemeentegrens. Op alle onderwerpen wordt samengewerkt met andere partijen. De Toekomstvisie gaat daarom ook in op hoe Molenlanden in haar omgeving staat en welke rolname erbij hoort om impact te bereiken, zodat de wensen werkelijkheid worden.

3. Molenlanden, een sterke basis van nature

Hoewel een Toekomstvisie om beweging vraagt, staan we eerst stil bij de sterke en tijdloze ondergrond van waaruit we Molenlanden voortbouwen. Die ondergrond is niet bepaald letterlijk zo sterk. Door het inklinken van onze veenbodem ligt er van nature juist een grote uitdaging voor ons.

We zijn ijzersterk door een 'eigenheid in verbondenheid'. Zo werd de aard van Molenlanden omschreven na gesprekken door raadsleden en inwoners over het karakter van de nieuwe gemeente. Het eigen karakter en onze eigen behoeften als individu, dorp en vestingstad krijgen de ruimte en tegelijk trekken we samen op. Die veenbodem voegt daar een historie aan toe waarin competente inwoners door de eeuwen heen innovatief en ambitieus zijn omgegaan met hun gebied. Het mensbeeld van autonome maar betrokken en competente inwoners is vertaald in de gelijknamige kernwaarden voor Molenlanden. We staan voor een Molenlanden waar ieder plezierig en betekenisvol kan leven door het versterken en benutten van ieders Autonomie, Betrokkenheid en Competentie. Het ABC-tje van Molenlanden. In klare taal: we willen vrijheid voor ieder combineren met het samen doen en talenten en initiatieven tot bloei brengen. Op weg naar een Toekomstvisie levert dat ons een inspirerende toetssteen op. We bekijken in het wonen, samen leven, werken, recreëren en omgaan met ons gebied hoe we bijdragen aan en gebruik maken van autonome, betrokken en competente inwoners.

Een Toekomstvisie (waar) maken op de Molenlandse manier

De uitdaging ligt er in om ontwikkelingen binnen en buiten ons gebied in perspectief te plaatsen en te verbinden aan de toekomst die we zelf willen. Ons eigen toekomstperspectief. Door een visie vergroten we onze eigen invloed, krijgen we een koers waarop we onze gezamenlijke inspanning richten en waar ieder zijn talenten voor kan inzetten. Hoe ziet Molenlanden er dan uit in 2030? Dat vraagt om een concretisering van wat we willen. Die visie maken we en maken we waar op de Molenlandse manier: door Dialoog, Nabijheid en Ambitie. Ons DNA waarmee we aangeven hoe we samen optrekken. In dialoog met belangstelling en begrip voor elkaars behoeften. Nabijheid in de vorm dat we elkaar ruimte laten én elkaar vinden waar nodig en dat alles met Ambitie. Op die manier is deze Toekomstvisie opgebouwd. De bouwstenen zijn ontleend aan de diverse visies die door middel van thematische ontmoetingen en gesprekken de afgelopen 2, 5 jaar binnen en buiten Molenlanden tot stand zijn gekomen.

We kijken en gaan vooruit vanuit een waarderende blik

We zijn niet alleen uit ambitie maar ook door urgentie gemotiveerd om onze Toekomstvisie te bepalen. Onderwerpen als wonen en klimaat vragen om nieuwe paden, sterker sturen en om samenhang met andere uitdagingen zoals het kunnen meedoen door iedereen.

Op 1 januari 2019 is de gemeente Molenlanden ontstaan uit de gemeenten Giessenlanden en Molenwaard. Sinds de fusie zijn vele beleidsdocumenten geharmoniseerd en visies en een Samenlevingsprogramma opgesteld in nauwe samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties. De rode draden uit deze visies zijn terug te vinden in deze Toekomstvisie.

De sterke basis zien we terug in de dagelijkse werkelijkheid. Molenlanders leven graag in hun dorpen en vestingstad. We werken met elkaar aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen en waar iedereen er toe doet. We beseffen dat het meedoen niet bij iedereen vanzelf gaat en dat we elkaar nodig hebben. De coronapandemie heeft dat nog eens extra onderstreept. We zien met trots dat Molenlanden in 2021 een lokale samenleving kent waar behoeften, energie, kennis en kracht worden ontmoet en ondersteund. Deze solide basis en vastgestelde visies die samenkomen in deze Toekomstvisie geven de ruimte om op zoek te gaan naar ondernemerschap. Met waarderende aanpak sturen we op de belangrijke onderwerpen voor ons gebied en volgen of sluiten aan bij ons netwerk waar dat kan.

4. Onderwerpen

We beschrijven zes onderwerpen. Op deze onderwerpen beschrijven we de trends en onze wensen en we schetsen het beeld in 2030 per onderwerp.

Inclusieve samenleving

Wat voorzien we?

- Welvaart en gezondheid nemen toe, maar we zien tegelijkertijd dat de maatschappelijke achterstand van een kwetsbare groep mensen groter wordt. We zien ook vaker een opeenstapeling van gezondheids- én sociaal-financiële problemen bij deze groep.
- We zien in toenemende mate dat onze inwoners een beroep doen op zorgprofessionals, vrijwilligers, kerken en verenigingen. De vraag om ondersteuning en begeleiding en de vraag om diagnostiek bij de jeugd nemen toe. Het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen en ook het aantal kinderen in het speciaal onderwijs is de afgelopen jaren toegenomen.
- We hebben de komende 15 jaar te maken met een dubbele vergrijzing, de groep ouderen in onze gemeente wordt groter en de ouderen worden gemiddeld ook ouder. We zien ook dat de ruimte en draagkracht binnen huishoudens om mantelzorg te verlenen afneemt.
- De extramuralisering, dat wil zeggen het verminderen van het aantal intramurale plaatsen voor mensen met een intensieve zorg- en begeleidingsbehoefte ingegeven door Rijksoverheid, gaat door. Tegelijkertijd is er voor deze groep behoefte aan betaalbare woningen.
- De verhouding tussen de overheid en inwoners verandert. In de huidige participatiesamenleving wordt van inwoners verwacht dat zij zoveel als mogelijk verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven en hun omgeving.
- De kosten voor zorg en ondersteuning stijgen. Diensten en voorzieningen worden duurder. De stijging van de kosten is van invloed op de zorg en ondersteuning die we willen inzetten omdat de middelen schaars zijn en we daarom keuzes moeten maken.

Molenlanden wenst:

- Een samenleving waarin de mens centraal staat. De mogelijkheden, talenten en regie van de inwoners staat centraal. Er is hulp uit de directe omgeving, zoals burens, familie en vrienden en professionals wanneer zelfredzaamheid tekortschiet.
- Een respectvolle en gastvrije samenleving waarin we omzien naar elkaar en je mag zijn wie je bent.
- Een gezonde leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is.
- Inwoners zijn duurzaam in staat zich financieel te redden. Stimuleren door middel van bijvoorbeeld scholing en participatie.
- Aandacht voor de zwakkeren in de samenleving. Het is belangrijk dat kinderen gezond en veilig opgroeien, want ieder kind heeft recht op een fijne jeugd. Cruciaal is verder dat ouderen vitaal ouder worden. Voor mensen met een beperking is oog in de samenleving conform het VN verdrag voor de Rechten van de mens.
- Voorkomen met elkaar dat onze inwoners afhankelijk worden van (zwarte) hulp. Dat doen we door middel van preventieve hulp.

Na 2030:

In onze samenleving staat gezondheid voorop en zijn alle inwoners even belangrijk. De mogelijkheden, talenten en regie van onze inwoners staat centraal. Maatschappelijke organisaties zoals verenigingen en kerken pakken hierin een verbindende rol.

Leefomgeving

Wat voorzien we?

- Vermogen bepaalt steeds meer of je de woningmarkt op kan. Woningen worden steeds duurder en de betaalbaarheid van de woningen neemt af.
- Er ontstaat een grotere vraag naar verschillende woontypes en woonvormen. Waaronder een vraag naar kleinere woningen, unieke woonvormen, duurzame woningen en tijdelijke woonruimtes afhankelijk van de levensbehoefte van de inwoners. Dit mede als gevolg van het individualisme, zorgvraag, vergrijzing en gezinsverduinning.
- De wens om landelijker te willen wonen, weg uit de stad, naar een huis met een tuin en een extra (werk)kamer is door de coronacrisis vergroot.
- Nieuwe woningen, parkeerruimte, toenemend verkeer, bevolkingsgroei en meer bezoekers zetten de openbare ruimte, waaronder het rioolstelsel maar ook het groen onder druk.
- De druk op (maatschappelijke) voorzieningen in de dorpen en de vestingstad blijft groot. De schaal is medebepalend of een voorziening in stand kan worden gehouden. Inwoners en ondernemers nemen initiatief en verantwoordelijkheid om (basis) voorzieningen te behouden.
- Er ligt een grote bouwopgave en een deel daarvan is gepland op slappe bodem. Duurzaam bouwen op een slappe ondergrond vraagt dat partijen nadenken over de eisen en financiële consequenties ten aanzien van bodemdaling bij nieuwbouw. Specialistische kennis en innovatie, onderzoek en experimenteerterruimte is hierin niet weg te denken.
- Er is toenemende aandacht voor ondermijning en gevoelde veiligheid. De rol van regio, maar ook van burgemeesters voor de eigen gemeenten zullen hierin steeds belangrijker worden. Door aanhoudende digitalisering nemen de mogelijkheden voor data-analyse toe bij de aanpak van veiligheidsvraagstukken.

Molenlanden wenst:

- De identiteit van onze dorpen en vestingstad in stand te houden.
- Leefbare en vitale dorpen en vestingstad waarin een gevarieerd aanbod aan (maatschappelijke) voorzieningen aanwezig is dat is afgestemd op de bevolkingsomvang.
- Voldoende, betaalbare en (levensloop)geschikte woningen voor de verschillende doelgroepen. Voor iedereen is er een passende woning, zoals voor statushouders, jongeren met belemmeringen om zelfstandig te wonen, personen met een woonzorgvraag (dreigende) dak- en thuislozen, ouderen en starters. Verwelkomen van vernieuwende woonvormen, zoals Knarrenhof, tiny houses en small houses.
- Woningen die minimaal voldoen aan de landelijke eisen (in 2050) met betrekking tot duurzaamheid en energieverbruik. Dit betekent dat woningen bijna energieneutraal zijn (BENG) en aardgasloos.
- Een klimaat bewuste inrichting van de openbare ruimte door toepassing van groen, andere verharding en straatmeubilair die aansluit bij de wensen en behoefte van haar gebruikers.
- Inwoners en ondernemers die zich veilig voelen en alert zijn op mogelijke criminele activiteiten. Proactief optreden en continueren van een harde lijn tegen criminaliteit.

Na 2030:

Is er een klimaatadaptieve leefomgeving, waar mensen graag willen wonen, verblijven en zich veilig voelen. Het aanbod van de woningen is duurzaam en afgestemd op de bewoners.

Economie

Wat voorzien we?

- Snelle technologische ontwikkelingen, zoals automatisering en robotisering die kansen bieden in alle sectoren.
- Een toename van complexe regelgeving voor onze ondernemers maar ook kansen, zoals green deals voor onder andere onze (klimaat-en energie)opgaven.
- De economische gevolgen van corona zijn groot. Ondernemers die getroffen zijn door de coronamaatregelen, zoals de horeca -branche en de midden- en klein bedrijven zullen nog enige tijd de economische gevolgen voelen.
- We zien dat het tekort aan personeel in de sectoren zorg en techniek sterk gaat toenemen. Er ontstaat een verschil tussen wat gevraagd wordt op de arbeidsmarkt en wat er qua aanbod is. Aantal leerlingen dat zich aanmeldt voor dit soort opleidingen loopt sterk terug.
- De afvalverwerkende industrie zal als gevolg van ontwikkelingen in de circulaire economie een sterke stijging kennen.
- Tekort aan bedrijventerreinen in onze regio en gemeente.
- (her-) Integratie van de landbouw in de regionale economie.
- Een intensievere samenwerking en dienstverlening tussen en aan de diverse sectoren in de regio. Denk bijvoorbeeld aan het volledige agrofood-cluster dat aanwezig is in de regio: van landbouwproduct tot distributie van het eindproduct naar de supermarkt: alle schakels in de levensloop van het product zijn aanwezig in de regio AV.

Molenlanden wenst:

- Dat opleiding en arbeid op elkaar zijn afgestemd in onze regio.
- Dat de ondernemers in ons gebied de ontwikkelingen op automatisering en robotisering als helpend zien en blijven aangrijpen om te verbinden en te ontwikkelen.
- Een toename van circulaire bedrijfsvoering. Veel bedrijven hebben reststromen die gedeeld kunnen worden; dit door onder andere het zo veel mogelijk terugdringen en hergebruiken van afval.
- Voldoende (kwalitatief) aanbod van bedrijventerreinen. Ruimte voor de vestiging of de uitbreiding is belangrijk om de werkgelegenheid in ons gebied te behouden en te stimuleren.
- Vasthouden van lokaal en aantrekken van nieuw ondernemerschap dat in ecosysteem van onze dorpen en vestingstad past. Een goed vestigingsklimaat voor lokale kleine en middelgrote ondernemingen met vooral een agrarisch en productie profiel. Ook de kracht van diversiteit in onze regio wordt hiermee onderstreept.
- Toekomstig bestendige landbouw waarin zorgvuldig wordt omgegaan met de bodem, meer gebruik wordt gemaakt van biodiversiteit en (lokale) voedselketen aandacht heeft.

Na 2030:

Molenlanden is een gemeente waar innovatie een belangrijke plek heeft en verantwoord ondernemen vanzelfsprekend is. Molenlanden is leidend op onderwerpen als landbouw en het instandhouden van de voedselketen staat centraal.

Recreatie en Toerisme

Wat voorzien we?

- De verwachting is dat de sector Recreatie & Toerisme fors door blijft groeien. Het aantal recreanten en toeristen gaat toenemen. Vooral de dagjes weg in eigen land winnen aan populariteit.
- We zien dat de toename van recreatie en toerisme kansen en uitdagingen biedt. Het economisch belang van de sector wordt groter en we dragen tegelijkertijd zorg voor de leefbaarheid in Molenlanden

Molenlanden wenst:

- Een sterke vrijetijdseconomie waarin de bestedingen en werkgelegenheid verder groeien.
- Toeristen komen specifiek voor het verhaal van Molenlanden. Het landschap, de kernen en de iconen zijn aantrekkelijk en beleefbaar. Het aanbod van dag- en verblijfsrecreatie groeit mee en is gericht op de doelgroepen inzichtzoekers (gericht op educatie), verbindingzoekers (gezelligheid staat centraal) en harmoniezoekers (balans tussen dingen ondernemen en rust houden).
- Recreatie & Toerisme draagt bij aan maatschappelijke doelen zoals duurzaamheid, leefbaarheid, mobiliteit, bewegen & gezondheid, educatie en opleidingen.
- Door samenwerking met diverse partners is het toeristisch en recreatief aanbod en de promotie daarvan op orde.

Na 2030:

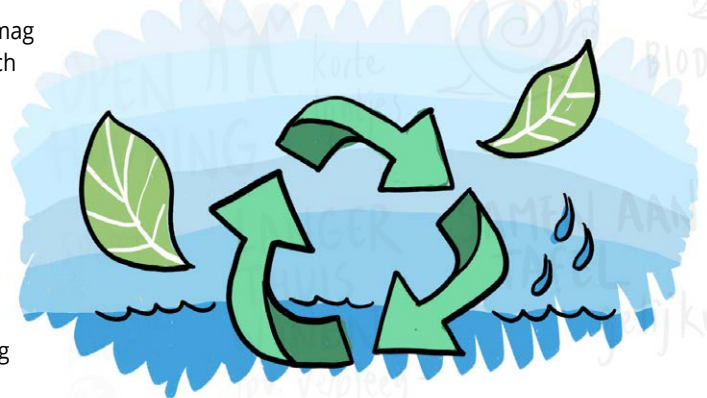
Het toerisme in Molenlanden is in balans. Dit betekent dat toerisme floreert in Molenlanden én dat de recreatie bijdraagt aan de leefbaarheid en het voorzieningenniveau van ons gebied.

Klimaat en energie

Wat voorzien we?

- Landelijke afspraken dat in 2050 geen (rest)afval meer mag worden verbrand en dat al het afval dat desondanks toch ontstaat, als grondstof wordt teruggewonnen ten behoeve van hergebruik en recycling. We voorzien daarom een duidelijke focus op het stimuleren van preventie en hoogwaardig hergebruik.
- We zien dat maatschappelijke opvattingen over herkomst en kwaliteit van voedsel veranderen en daarmee verandert ook de vraag.
- Een samenleving die meer oog heeft voor de waarden die we met elkaar creëren in plaats van een samenleving die vooral financieel gedreven is.
- Op Europees en landelijk niveau blijft de ambitie ongekend hoog op het gebied van klimaat en energie. Alleen met inbreng van vele partijen, slimme financieringsconstructies, wettelijke kaders, voldoende kennis en innovatieve oplossingen en burgerinitiatieven kan dit mogelijk worden gemaakt. Gemeenten hebben hierin een belangrijke rol. Gedeeld eigenaarschap vormt de basis.
- Grote transitieopgaven in het veenweide gebied om de CO₂-uitstoot te minderen en grote aanpassingen in de stedelijke omgeving op de veranderingen van het klimaat." De klimaatwet stelt namelijk dat ons land in 2030 49% minder CO₂-uitstoot moet genereren ten opzichte van 1990. Het Deltaprogramma stelt dat we in 2050 klimaatbestendig moeten zijn.
- Een transitie naar duurzame energie. In de gemeente moet alles van het aardgas af en overgaan naar andere duurzame vormen van energie.
- Innovatie, bijvoorbeeld in de vorm van waterstof als opslagmiddel, geothermie en aquathermie en smart grids.
- Ontwikkeling op duurzaamheid en biodiversiteit en daarmee strijd om de ruimte in ons agrarische gebied.

Molenlanden wenst:

- Een gezond leefklimaat dat aansluit op de doelen van de samenleving. Ieder voegt vanuit eigen kwaliteit toe.
- Een afname van vervuiling van het gebied door preventie en hergebruik van afval.
- Een stimulans van de circulaire economie en het beheersbaar maken van de kosten.
- Een toename van biodiversiteit en stimulans van een eerlijke voedselketen.
- Een waterrobuust, klimaatbestendig en duurzaam Molenlanden. We gaan met partners aan de slag, vanuit gedeeld eigenaarschap.
- Duurzame energiebronnen te gebruiken, zoals energie uit zon, wind en water.
- De landschappelijke kwaliteit van het open landschap te bewaren.

Na 2030:

Werken we samen aan een circulair, waterrobuust, energieneutraal, klimaatbestendig en schoon Molenlanden met aandacht voor een eerlijk voedselketen waarin afval wordt gezien als grondstof. Dit met betaalbare en praktische oplossingen, groot en klein. Er wordt gebruik gemaakt van zonne-energie, duurzame warmte en vele andere bronnen.

Bereikbaarheid

Wat voorzien we?

- Een toename van verkeer op snelwegen, doorgaande wegen en onze polderwegen.
 - Belangrijke wegen (Rijkswegen A27 en A15, provinciale weg N214) worden aangepast om de doorstroming te verbeteren. Vanwege de aanhoudende groei van het verkeer zal dit nauwelijks voldoende zijn om het verkeer af te wikkelen.
 - Een blijvende agendering van kilometerheffing op veel auto(snel) wegen op (vracht)auto's ingevoerd. Bij invoering kan een verdringing van (vracht)auto's naar het onderliggend wegennet plaatsvinden.
- De komst van meer elektrisch aangedreven voertuigen. In 2030 worden nieuwe auto's die rijden op fossiele brandstoffen niet meer verkocht.
- Meer zelfrijdende auto's die zich mengen in het (gemotoriseerd) verkeer met bestuurders.
- Meer aandacht voor een integrale benadering van leefbaarheid en bereikbaarheid. Om de bereikbaarheid van het landelijk gebied met onder andere het openbaar vervoer te vergroten wordt Ketenmobiliteit ingezet.
- Als gevolg van afnemende reizigersaantallen en stijgende kosten zullen de verbindingen over water en het Openbaar Vervoer verder onder druk komen te staan.
- Toename van wandelaars en fietsers (o.a. snelfietsen en elektrische fietsen) op provinciaal- en lokaal netwerk.
- We zien een toenemende aandacht voor veiligheid in het verkeer.

Molenlanden wenst:

- Een bereikbaar Molenlanden via de snelwegen en de provinciale wegen.
- Een vervoersstroom die past bij het onderliggende wegennet dat vaak smal en niet toereikend is voor de afwikkeling van grote vervoersstromen. Hierbij houden we rekening met waar we functies in het gebied toevoegen.
- Een afname van zwaar vracht- en landbouwverkeer door de kernen dat mede als gevolg van slechte ondergrond tot trillings-overlast en schade leidt.
- Mee te bewegen met de innovaties en technische mogelijkheden van elektrisch rijden. Het openbaar gebied van Molenlanden is hierop toegerust door de aanwezigheid van oplaadpunten voor elektrische voertuigen en goed bereikbare fietspaden.
- Bereikbare en leefbare kernen door de aanwezigheid van een goed openbaar vervoernet en mobiliteitshubs.
- Nul verkeersslachtoffers door onder andere het veilig inrichten van (school) routes en gedragscampagnes.

Na 2030:

Inwoners van Molenlanden ervaren met verschillende vervoersmiddelen dat onze dorpen, de vestingstad en de regio veilig en goed bereikbaar zijn. Iedereen kan op een duurzame wijze, ongehinderd snel van A naar B komen. Molenlanden is verkeersveilig.

5. Molenlanden in haar omgeving

Oriëntatie

Door de natuurlijke barrières van de Lek in het noorden en de Boven-Merwede aan de zuidzijde zijn we van oudsher voornamelijk oost- west georiënteerd. Molenlanden ligt in het zuidoosten van de provincie Zuid Holland en door haar situering direct of indirect omringd door drie andere provincies. Dit zijn Utrecht (noord-oost), Gelderland (oost) en Noord Brabant (zuid). Dit kan gevoeld worden als de rand van de provincie, maar we zien dat als kans om als gemeente over de provinciegrenzen heen samen te werken. Dit is te zien in de onze samenwerkingsverbanden en Gemeenschappelijke Regelingen die we in 2021 hebben. De schaal van samenwerking en samenwerkingspartners zijn daarbij ook vaak historisch gegroeid.

Molenlanden als overheidspartner

In de organisatie van de gemeente Molenlanden gaan we uit van competente medewerkers die vanuit hun betrokkenheid naar inwoners en collega's professionele standaarden hanteren en hun eigen regelruimte (autonomie) verdienen en legitimeren door verantwoordelijkheid te nemen. Het zijn de inwoners, ondernemers en verenigingen die direct de resultaten van onze bedrijfsvoering voelen en in veel situaties daar ook afhankelijk van zijn. Daarom werken we in Molenlanden altijd van buiten naar binnen, vanuit de inwoner, ondernemer of vereniging naar binnen toe. Zo richten we onze werkprocessen ook in.

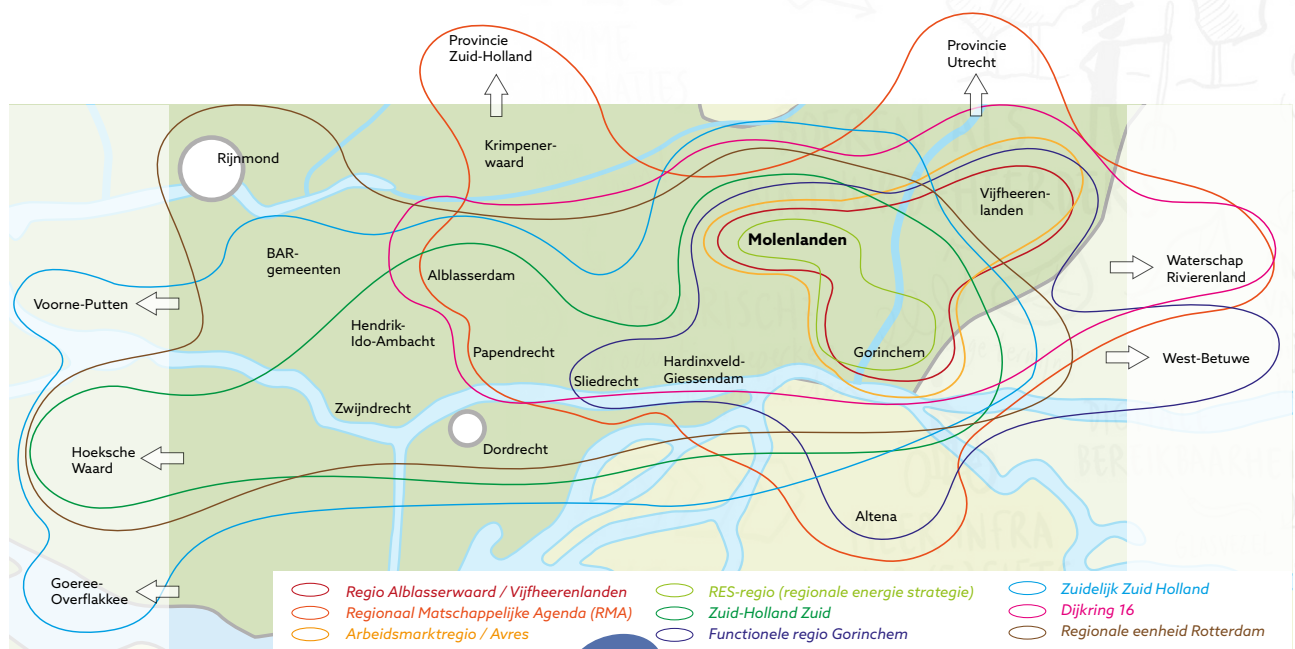
We leveren uitstekende dienstverlening. Hierin is maatwerk in persoonlijke gesprekken, gemak bieden in procedures en digitale systemen en samen optrekken in acties en verantwoordelijkheden leidend.

We voldoen daarbij aan de eisen die wet - en regelgeving aan ons stelt. We maken bewust keuzes welk ambitieniveau we hierin kiezen. Zo zijn we voorspelbaar en betrouwbaar als overheid. Ook hebben we grip op middelen en beheersen we onze risico's; we willen zelf in control zijn. Dit is de gedegenheid die de inwoners van ons als overheid verwachten.

Molenlanden als netwerkpartner

We werken vanuit de gedachte dat er één groot netwerk is waarin iedereen meedoet naar zijn of haar vermogen. Meerdere kleinere netwerken maken onderdeel uit van dit grote netwerk. Hierbinnen vullen we elkaar aan in kwaliteit en capaciteit. De gemeente staat middenin de samenleving en is onderdeel van dit grote netwerk. Inwoners, ondernemers, (kennis) partners, andere overheden en de gemeente werken samen en gaan met respect met elkaar om. De krachten en behoeften van het netwerk staan hierbij centraal. De gemeente Molenlanden is één van de netwerkpartners.

We werken samen met andere overheden en kennispartners in gemeenschappelijke regelingen en aan gezamenlijke opgaven. Goede burens zijn de gemeenten Vijfheerenlanden, Gorinchem, de Krimpenerwaard, Lopikerwaard en de gemeenten in de Drechtsteden. We kijken over grenzen heen. En dat is nodig, want opgaven laten zich doorgaans niet weerhouden door gemeente- of provinciegrenzen. De gemeente Molenlanden is hierin een zelfbewuste partner die kritisch is, maar ook bereid is om met de burens op te trekken op terreinen die voor hen belangrijk zijn. Dit past bij ons verbindende karakter, gericht op duurzame relaties.

6. Waar zijn we van

Zoals gezegd zijn we een goede buur en sluiten we aan waar nodig, maar bovenal zetten we ons in op de onderwerpen en de wensen die voor onze samenleving belangrijk zijn. We hebben hierin onze eigen koers. We benaderen vraagstukken integraal en inhoud is hierin leidend. We sturen op gavegericht en stellen onszelf steeds de vraag "Wat helpt om op dit onderwerp de impact te bereiken die nodig is in de samenleving". We doen dit door zaken dichtbij onze inwoners te organiseren waar dat kan en anders te organiseren als dat verstandiger is. We zijn kritisch op deelname en inzet in samenwerkingsverbanden. Zo pakken we hetzelfde vraagstuk niet in verschillende samenwerkingsverbanden op en stellen ons de vragen: waarom participeren, wat zijn de consequenties, wat gaan we doen en wat levert het op. We evalueren en herijken periodiek de prioriteiten en inzet ten aanzien van regionale samenwerking. Dit doen we aan de hand van een impactanalyse.

We zijn sterk in onze wijze van communiceren en het conceptueel nadenken. Daarnaast durven we kritische vragen te stellen, zijn actief en pakken door. Kenmerken die door onze netwerkpartners worden gewaardeerd. We hebben in de korte tijd dat we Molenlanden zijn veel van onszelf laten zien, maar nog geen inhoudelijke focus aangebracht. Anderen weten dan wel wat ze aan ons hebben als samenwerkingspartner, maar nog te weinig waar onze inhoudelijke focus ligt en op welke onderwerpen we positie pakken en wie we graag als onze partner zien. Daarbij is ook voor de gebruikers van ons gebied duidelijkheid belangrijk. Weten waar de gemeente voor staat en welke waarde zij belangrijk vindt kan bepalend zijn om bijvoorbeeld in Molenlanden te gaan wonen of te werken.

Deze Toekomstvisie geeft deze focus.

Focus

'Eigenheid in verbondenheid'. Zo werd en wordt de aard van Molenlanden omschreven. De verbinding in onze samenleving zit op datgene wat al een sterke basis van nature heeft.

We zetten ons dan ook vanuit een waarderende blik in op de zes onderwerpen uit hoofdstuk 4 en de wensen die voor onze samenleving belangrijk zijn.

Om deze wensen maximaal te realiseren focussen we ons op een Molenlanden 2030 waar:

- Iedereen welkom is en de lokale structuur van het samen leven en voor elkaar zorgen centraal staat.
- De leefomgeving klimaatadaptief is en waarin mensen graag willen wonen, verblijven en zich veilig voelen.
- De landschappelijke kwaliteit van ons open agrarisch gebied en haar identiteit belangrijk is. Andere onderwerpen zoals recreatie dragen hier aan bij. Er is balans aanwezig; waardoor de leefbaarheid optimaal is.
- Het vestigingsklimaat optimaal is voor ondernemers met vooral een agrarisch en productie profiel die innovatie en verantwoord ondernemen belangrijk vinden.

7. Rolneming en schakelkracht

Om binnen de focus op onze leefomgeving en lokale structuur door te kunnen pakken op de wensen in onderwerpen zijn we wendbaar in onze rol of schakelen we tussen de schalen waarop we werken.

We voeren regie op onze complexe externe uitdagingen en doen dit in samenwerking en in netwerkverband met anderen. Onze partners zijn divers en bewegen zich op andere schalen. We zijn ons hiervan bewust en sluiten hierop aan.

Het Rijk, de provincie Zuid Holland, onze partners (Gorinchem en Vijfheerenlanden) in de Regionaal Maatschappelijke agenda en Dordrecht als de centrumstad van de regio Zuid Holland Zuid zijn onze strategische gesprekspartners. We onderhouden contacten als het gaat om onze lobby, profilering en versterken van onze positie.

Om dit mogelijk te maken, sluiten we aan bij netwerken zoals Het Groene Hart omdat samenwerking met gemeenten die dezelfde doelen voor ogen hebben, goed is voor bijvoorbeeld gezamenlijke lobby en agendering van onze opgaven bij de juiste instanties.

Met de omliggende gemeenten de Krimpenerwaard, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, gemeenten in de Drechtsteden en Vijfheerenlanden en Gorinchem in het bijzonder hebben we sterke relaties als het gaat om inhoudelijke vraagstukken. Ook voor onze inwoners zijn grenzen fluïde. Door op inhoudelijke onderwerpen met elkaar samen te werken, (beleids)visies af te stemmen en uit te voeren en elkaar regelmatig op bestuurlijk- en ambtelijk niveau te treffen, weten we wat er bij elkaar speelt en kunnen we elkaar versterken zodat we met elkaar de goede dingen doen voor onze inwoners.

Met onze inwoners spreken we over onze voornemens op beleid en inrichting van bijvoorbeeld het openbaar gebied. Maar bovenal zijn we in gesprek door middel van de dorps- en stadsgerichte wijze van werken en in lijn met onze visie op participatie over onderwerpen en initiatieven die lokaal- in de dorpen en de vestingstad - worden opgepakt.

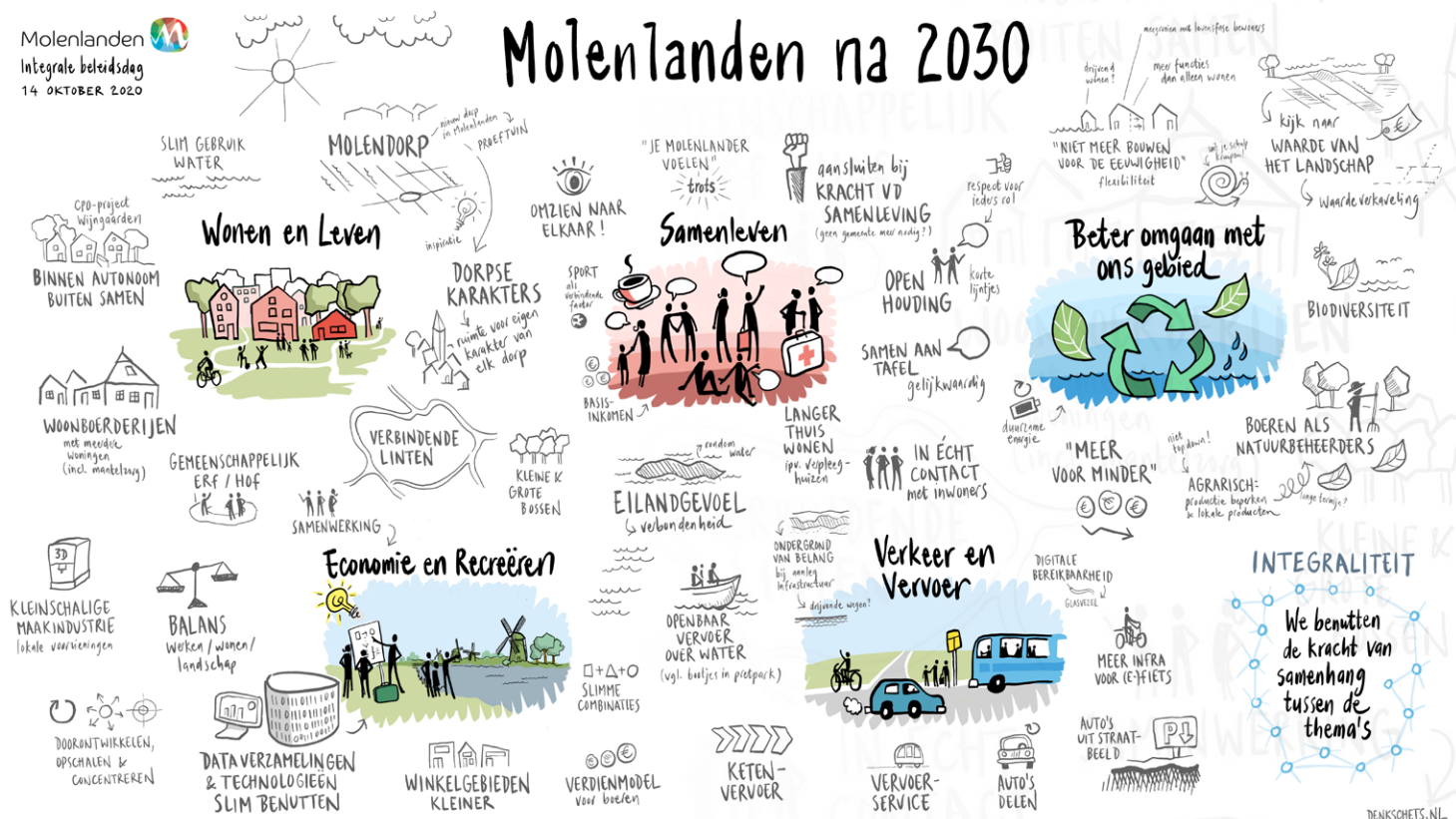
Zo schakelen we tussen de schalen en pakken de rol die bij het onderwerp past om onze Toekomstvisie 2030 te bereiken.

8. Samenhang als versterking

De ervaring leert dat op de knooppunten van meerdere (beleids)terreinen de meeste maatschappelijke impact is te boeken. Door processen, inhoudelijke vraagstukken en ons netwerk hierbij in samenhang te blijven zien, hebben we de afgelopen jaren grote stappen kunnen maken. Samen met de stevige basis die al voorhanden is, ligt hier onze kracht. Door deze kracht te bundelen met een heldere koers en een bewuste afweging wanneer en hoe we samenwerken hebben we met deze Toekomstvisie goud in handen.

Molenlanden
Integrale beleidsdag
14 OKTOBER 2020

Molenlanden na 2030

Molenlanden na 2030. In een ambtelijke bijeenkomst zijn alle beelden op elkaar gelegd. Hier en daar voegden we droombeelden toe, zoals een Molendorp. Een nieuw dorp in de polder waarin we met integraliteit kunnen experimenteren.

Bronnenlijst gebruikt

Onder andere

- Programmaplan Dienstverlening
- Visie Dienstverlening
- Visie Kern Gericht Werken
- Koersdocument (vaststelling: 29 september 2020)
- Woonvisie (vaststelling: 27 oktober 2020)
- Notitie Toekomst Kinderdijk (vaststelling: oktober 2019)
- Toeristische Agenda Molenlanden (vaststelling: 26 januari 2021)
- Ambitie Landbouw (vaststelling: 27 oktober 2020)
- Economisch netwerk Zuid-Holland-Zuid (Buck Consultants International 11 september 2020)
- RES (vaststelling: 13 april 2021)
- Regionale Conferentie RMA
- Concept Strategienota 2021-2025 (afval)
- Handboek duurzaamheid in gebiedsontwikkelingen (vaststelling naar verwachting juni 2021)
- Pittige themakaarten Samenlevingsprogramma
- Participatiebeleid (vaststelling: 20 april 2021)